

عربستان ، مقصد بعدی بحران؟

ناآرامی‌های جهان عرب تونس، مصر، یمن و بحرین را فرا گرفت و اکنون نوبت به لیبی رسیده است. آیا عربستان کشور بعدی خواهد بود؟

جام جم آنلاین: ناآرامی‌های جهان عرب تونس، مصر، یمن و بحرین را فرا گرفت و اکنون نوبت به لیبی رسیده است. آیا عربستان کشور بعدی خواهد بود؟
به گزارش ایسنا، روزنامه واشنگتن پست در گزارشی در بررسی اوضاع در جهان عرب نوشته است:

171#؛ ابتدا به نظر می‌رسید که موضوع انقلاب در عربستان سعودی محال و غیرممکن باشد، اما فعالان عربستانی نیز به جمع معترضان اینترنتی پیوستند و از مردم عربستان خواستند تا در تاریخ 11 مارس، در روز خشم به خیابان‌ها بیایند.

حتی برخی فرهیختگان عربستانی به جمع معترضان پیوسته و خواستار اصلاحات سیاسی و اجتماعی در کشور شده‌اند. پادشاه در پاسخ به این درخواست‌ها و برای ممانعت از برگزاری هرگونه تظاهرات مردمی طرح کمک‌های اقتصادی جدیدی را برای مردم این کشور ارائه کرد. حال این سوال مطرح است: آیا رژیم به ظاهر تزلزل‌ناپذیر و محور اصلی منافع آمریکا در منطقه به واقع متزلزل خواهد شد؟

به نظر می‌رسد انقلاب‌ها در خاورمیانه مسری است. در دهه 50 زمانی که جمال عبدالناصر در مصر به قدرت رسید، اعتراض‌های ملی گرایانه سراسر منطقه را فرا گرفت و دولت‌های آن زمان در اردن، سوریه، عربستان و لیبی را به چالش کشید.

اکنون ناآرامی‌ها در مصر، اردن، بحرین و یمن باعث نگرانی جدی برای مقام‌های عربستان شده است. عربستانی‌ها در اوایل قرن بیستم به جای هم پیمانی با انگلیس، با آمریکا هم پیمان شدند تا در برابر هژمونی انگلیسی‌ها از خود دفاع کنند.

زمانی که پادشاه عربستان هفته گذشته پس از سه ماه مداوا و تحت درمان قرار گرفتن در آمریکا و مراکش به کشورش بازگشت، گفتگو با پادشاه بحرین و مذاکره در مورد ناآرامی‌ها در این کشور از اولین اقداماتش بود. این گمانه زنی مطرح شده است که مقام‌های ارشد عربستان در مورد ناآرامی‌ها در کشور همسایه شان (بحرین) و کل منطقه و سرایت آن به شدت نگران است.

رهبران عربستان همچنین از دولت اوباما به دلیل حمایت از تغییر نظام در مصر به دلیل پیامدهایش خشمگین هستند. جنبش‌های مردمی در کشورهای نظیر مصر و تونس، قیام علیه حکومت‌های استبدادی و فاسد بوده است. رهبران این دولت‌ها در برابر مردم آسیب پذیر بودند و اقتصاد آنها ضعیف و فرصت‌های شغلی و امور آموزشی در این کشورها انگشت شمار بود.

به نظر می‌رسد که چنین شرایطی نیز در عربستان حکم فرماست اما عربستان تفاوت‌هایی با دیگر کشورهای عرب دارد. اول اینکه شرایط اقتصادی عربستان از دیگر کشورهای عربی بسیار بهتر است. عربستان همچنین منابع لازم را در هزینه کردن برای مردمش در اختیار دارد. بهای نفت نیز در حال افزایش است. پادشاه عربستان اخیراً یک بسته کمک‌های اجتماعی به ارزش 35 میلیارد دلار را از جمله مقابله با بیکاری، دادن یارانه، بودجه برای تحصیل در خارج و ایجاد فرصت‌های شغل جدید تعیین کرد. فقر در عربستان امری شایع است اما بهای نفت بالا و سیاست‌های اقتصادی عربستان به مهار آن کمک می‌کند.

تفاوت دیگر میان عربستان و دیگر کشورهای همسایه عربی اش این است که مخالفان در عربستان همچون دیگر کشورهای عرب منسجم نیستند. مخالفان برجسته در عربستان به آرامی تحت کنترل رژیم عربستان قرار گرفته‌اند.

موضوع دیگر، وفاداری نیروهای مسلح به مقام‌های ارشد عربستان است مقام‌های کشور از بابت ارتش نگرانی ندارند چون اکثر اعضای خانواده آنها کنترل نیروهای مسلح را برعهده دارند. به علاوه واشنگتن نمی‌خواهد رژیم سلطنتی فعلی در عربستان سرنگون شود چون منافع‌اش به واقع به خطر می‌افتد.

پیش بینی حوادث در خاورمیانه به ویژه در این دوران سخت است. با توجه به فراگیر بودن ناآرامی‌ها و غیر قابل پیش بینی بودن جنبش‌های مردمی در جهان عرب هنوز نمی‌توان به طور قاطعانه گفت که عربستان مقصد بعدی ناآرامی‌های جهان عرب خواهد بود اما امکان برگزاری تظاهرات مردمی در این کشور نیز وجود دارد.